

Wnioski do zmiany kryteriów wyboru projektów w działania Adaptacja do zmian klimatu FENG

Kryteria przygotowane na potrzeby przygotowane na potrzeby wyboru projektów w działaniu Adaptacja do zmian klimatu, generalnie oceniamy jako bardzo dobrze przygotowane. Szczególnie doceniamy kompleksowy zestaw kryteriów od nr 20 do 27, który obejmuje szereg istotnych aspektów retencji wody w obszarach miejskich, a punktacja w sposób jasny wiedzie w kierunku nadania priorytetu dla rozwiązań opartych na przyrodzie. Dostrzegamy jednak pewne mankamenty w szczegółach przedstawionych propozycji, dlatego przedstawiamy następujące propozycje zmian:

A. W kryterium nr 20 proponujemy usunięcie fragmentu tekstu zgodnie z poniższym zapisem:

Ocenie podlega czy projekt dotyczy zatrzymania i retencjonowania wód opadowych w miejscach ich powstawania, a tym samym opóźnienia ich odpływu, ~~przez budowę np. zbiorników retencyjnych podziemnych i powierzchniowych, szczelnych i chłonnych, drenaży rozsączających, nawierzchni chłonnych, zielonych tarasów.~~

Uzasadnienie:

Wykreślony fragment sugeruje wnioskodawcom konkretne rozwiązania. W naszej ocenie dobrana przykładowa lista rozwiązań jest niepełna i sugeruje wnioskodawcom w sposób zawężający inwestycje związane głównie z tzw.: szarą infrastrukturą. Istnieje możliwość rozszerzenia tej listy o więcej rozwiązań z zakresu zielonej i błękitnej infrastruktury, ale w naszej ocenie, ze względu na zwięzłość opisu kryteriów, bardziej właściwe będzie zaniechanie wskazywanie w tym miejscu przykładowych rozwiązań.

B. W kryterium nr 20 proponujemy zmianą zapisu dotyczącego punktacji zgodnie z poniższym brzmieniem:

4 pkt. - zatrzymanie i retencjonowanie wód opadowych w miejscach ich powstawania dotyczy co najmniej 60% powierzchni terenu objętego projektem.

Uzasadnienie:

Zmiana ma na celu ukrycie sugestii zawartej w opisie, iż wskazane i możliwe jest zatrzymanie i retencjonowanie wody nawet ze 100% powierzchni terenu, co mogłoby wywołać u wnioskodawców dążenie do realizacji takiej całościowej retencji. W naszej opinii tego typu sugestia jest niewłaściwa, ponieważ retencja 100% wody opadowej w większości przypadków jest niemożliwa (ze względu na epizody opadów ekstremalnych) lub bardzo kosztowna (nieefektywna ekonomicznie). Ponadto należy pamiętać, że każda woda opadowa powinna być przynajmniej w części przeznaczona do bezpośredniego odpływu do rzek, aby zagwarantować tzw.: przepływ nienaruszalny istotny dla utrzymania ekosystemu rzeczno. W naszej ocenie wskazane byłoby nawet uwzględnienie w opisie punktacji, iż maksymalny oceniany poziom retencji to 80%, ale proponowane przez nas rozwiązanie uznajemy za wystarczające.

C. W kryterium nr 26 proponujemy zmianę podejścia do punktacji. Zamiast oceny na podstawie procentu wykorzystanej wody pochodzącej w retencji, proponujemy ocenę wyłącznie na podstawie zastosowanej metody wtórnego wykorzystania wody. Proponowane nowe brzmienie kryterium byłoby następujące:

Ocenie podlega sposób wykorzystania zretencjonowanych wód opadowych z terenu zlewni miejskiej objętej projektem, a konkretnie ich ponowne wykorzystanie do:

- zasilania fontann, zbiorników przeciwpożarowych, szaletów;
- chłodzenia lub zmywania powierzchni utwardzonych, w tym ulic,
- utrzymania zieleni (rozprowadzania i podlewania zieleni, w tym przez systemy rozsączające).

- rozsączanie do gruntu;

Ocena na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie.

Możliwe jest przyznanie 0-3 pkt., przy czym:

0 pkt. – za brak ponownego wykorzystania retencjonowanych wód opadowych;

1 pkt – za ponowne wykorzystanie wód opadowych w postaci zasilania fontann, zbiorników przeciwpożarowych, szaleatów i/lub chłodzenia lub zmywania powierzchni utwardzonych, w tym ulic, **albo innego rodzaju ponowne wykorzystanie wód opadowych do celów gospodarczych powodujące zmianę ich właściwości fizykochemicznych w sposób powodujących konieczność ich odbioru przez kanalizację sanitarną i/lub konieczność oczyszczania.**

2 pkt. – za wykorzystanie wód opadowych w postaci utrzymania zieleni (rozprowadzania i podlewania zieleni, w tym przez systemy rozsączające) i/lub **rozsączania do gruntu, albo innego rodzaju wykorzystanie wód opadowych w sposób powodujący ich powrót do ekosystemu bez pośrednictwa kanalizacji sanitarnej i/lub konieczności ponownego oczyszczania.**

Punkty w ramach powyższego kryterium sumują się.

Uzasadnienie:

Zgodnie z argumentacją przedstawioną w uzasadnieniu do zmian w kryterium nr 20 (punkt A) nie jest zasadne dążenie do wykorzystania jak największej ilości retencjonowanych wód opadowych ponownie do celów gospodarczych ze względu na potrzebę zachowania nienaruszalnej ilości wód w ekosystemie. Konieczne jest zapewnienie, że wody opadowe trafią ponownie, możliwie w postaci niezmienionej, ale z opóźnieniem do ekosystemu. Jednocześnie użyte w kryterium formy wykorzystania wody opadowej można jasno podzielić na takie, które wywołują konieczność odprowadzenia ponownie wykorzystanych wód do kanalizacji sanitarnej i ich oczyszczenie, oraz takie, które podobnego procesu nie potrzebują. W tym duchu proponujemy przyznanie 1 pkt tym, które wywołują konieczność odprowadzenia wód do kanalizacji oraz 2 pkt tym, które takiego procesu nie wywołują. Jednocześnie zastosowane uzupełnienie opisu otwiera listę form zagospodarowania wody deszczowej na inne, nieprzewidziane wcześniej w opisie kryterium formy, które mogą się pojawić, np. wykorzystanie wód do celów nawadniania w rolnictwie, wykorzystanie wód do celów przemysłowych itp.